



**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**  
**ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ**

**ΕΚΤ-ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΜΟ**

Christine LAGARDE

Πρόεδρος

κ. Εμμανουήλ Φράγκο  
Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου  
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο  
60, rue Wiertz  
B-1047 Βρυξέλλες

Φρανκφούρτη , 19 Ιουνίου 2020

L/CL/20/166

**Σχετ.: Η επιστολή σας (QZ-027)**

Αξιότιμο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αγαπητέ κύριε Φράγκο,

Σας ευχαριστώ για την επιστολή σας, την οποία μου διαβίβασε η κα Irene Tinagli, Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής, μαζί με συνοδευτική επιστολή, στις 15 Απριλίου 2020.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει δεσμευθεί πλήρως να εκπληρώσει τον ρόλο του, στηρίζοντας όλους τους πολίτες της ζώνης του ευρώ σε αυτές τις εξαιρετικά δύσκολες στιγμές. Θα κάνουμε ό,τι χρειαστεί εντός των ορίων της εντολής μας για να βοηθήσουμε όλους τους τομείς της οικονομίας να αντιμετωπίσουν τις σημερινές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Η πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) αποτελεί μια σοβαρή, πρωτοφανή διαταραχή για την οικονομία της ζώνης του ευρώ. Παρατηρείται μια άνευ προηγουμένου συρρίκνωση της οικονομίας της ζώνης του ευρώ, η οποία έχει σοβαρές συνέπειες για τα εισοδήματα και τις προοπτικές των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.

Σε αυτές τις συνθήκες, η αδιάλειπτη πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση είναι ζωτικής σημασίας για τη στήριξη της οικονομίας της ζώνης του ευρώ. Προς τούτο, η ΕΚΤ παρακολουθεί

**Διεύθυνση**  
European Central Bank  
Sonnemannstrasse 20  
60314 Frankfurt am Main  
Germany

**Ταχ. διεύθυνση**  
European Central Bank  
60640 Frankfurt am Main  
Germany

Τηλ.: +49-69-1344-0  
Φαξ: +49-69-1344-7305  
[www.ecb.europa.eu](http://www.ecb.europa.eu)

πολύ προσεκτικά τις συνέπειες που έχουν οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του COVID-19 στους όρους χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ειδικότερα και στη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής της γενικότερα. Στο πλαίσιο αυτό, εμπειρογνώμονες της ΕΚΤ ολοκλήρωσαν πρόσφατα την ανάλυση του τελευταίου γύρου της έρευνας σχετικά με την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (Survey on the Access to Finance of Enterprises – SAFE), την οποία διενεργούν από κοινού η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτή η έρευνα παρείχε νέα στοιχεία για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις λόγω της πανδημίας του COVID-19 και των περιορισμών της κυκλοφορίας που επιβλήθηκαν σε χώρες της ζώνης του ευρώ. Πιο συγκεκριμένα, η ανάλυση επιβεβαιώνει την ταχεία επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος λόγω του COVID-19, ενώ η επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών και της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων έχει έντονο αρνητικό αντίκτυπο στη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης. Σχετική έκθεση με τα πιο πρόσφατα αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύθηκε στις 8 Μαΐου, νωρίτερα από τη συνηθισμένη ημερομηνία.<sup>1</sup>

Αντανακλώντας τη δέσμευσή μας και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι τομείς της οικονομίας μπορούν να ωφεληθούν από χαλαρούς όρους χρηματοδότησης, η ΕΚΤ αγοράζει ομόλογα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα σε μεγάλες ποσότητες στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (pandemic emergency purchase programme – PEPP), με σκοπό την αντιστάθμιση των σοβαρών κινδύνων που θέτει η πανδημία του COVID-19 για τον μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τις προοπτικές για τη ζώνη του ευρώ. Το πρόγραμμα αυτό, με συνολικό ποσό 1.350 δισεκ. ευρώ μέχρι τουλάχιστον το τέλος του Ιουνίου 2021, συμπληρώνει την προσωρινή χρηματοδότηση ύψους 120 δισεκ. ευρώ για καθαρές αγορές στοιχείων ενεργητικού που προστέθηκε στο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme – APP) που διενεργούμε τακτικά. Διευρύνουμε τις αγορές στοιχείων ενεργητικού ώστε να συμπεριλαμβάνουν και εμπορικά χρεόγραφα, τα οποία αποτελούν μια σημαντική πηγή ρευστότητας για τις επιχειρήσεις. Έτσι, αυτές λαμβάνουν πρόσθετη στήριξη για να διαχειρίζονται τις ημερήσιες ταμειακές ροές τους, πράγμα που θα τις βοηθήσει να αποφύγουν τις άσκοπες απολύσεις. Πράγματι, τα αποτελέσματα της έρευνας SAFE δείχνουν ότι, χάρη στην ανακοίνωση του προγράμματος PEPP, εξομαλύνθηκε η απότομη πτώση της εμπιστοσύνης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ως προς την πρόσβασή τους σε εξωτερική χρηματοδότηση.

Επιπλέον, αποφασίσαμε να λάβουμε στοχευμένα μέτρα σε μαζική κλίμακα για να εξασφαλίσουμε ότι η ρευστότητα διοχετεύεται σε αυτούς που τη χρειάζονται περισσότερο. Σε συνέχεια των πρόσφατων αποφάσεών μας, η στοχευμένη διευκόλυνση χρηματοδότησης που θεσπίσαμε μπορεί να παράσχει στις τράπεζες ρευστότητα ύψους έως και 3 τρισεκ. ευρώ με αρνητικό επιτόκιο, το οποίο μπορεί να φθάσει έως και -1,00%, το χαμηλότερο επιτόκιο που η ΕΚΤ έχει προσφέρει μέχρι σήμερα. Αυτά τα μέτρα θα ενθαρρύνουν τις τράπεζες να χορηγήσουν δάνεια και σε επιχειρήσεις πολύ μικρού μεγέθους καθώς και σε αυτοαπασχολούμενους – που συνήθως είναι οι πρώτες κατηγορίες αιτούντων χρηματοδότησης που

---

<sup>1</sup> Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. [Survey on the Access to Finance of Enterprises in the euro area – October 2019 to March 2020](#)

έρχονται αντιμέτωπες με πιο περιοριστικούς όρους των τραπεζών – και να αναχρηματοδοτήσουν αυτά τα δάνεια αντλώντας κεφάλαια από το Ευρωσύστημα με αρνητικό επιτόκιο για διάστημα έως και τρία έτη. Επιπλέον, προσφέρουμε επίσης νέες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, που ονομάζονται έκτακτες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας (pandemic emergency longer-term refinancing operations – PELTRO), οι οποίες αποτελούν μια πρόσθετη πηγή πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης για τις τράπεζες. Αυτές οι πράξεις συμπληρώνουν τις στοχευμένες πράξεις, εξασφαλίζοντας έτσι ότι άφθονη ρευστότητα κεντρικής τράπεζας μπορεί να φθάσει σε όλους τους τομείς της οικονομίας, μεταξύ άλλων σε αυτούς που κατά κανόνα εξυπηρετούνται από μικρότερες τράπεζες.

Η ΕΚΤ θέσπισε επίσης μια δέσμη στοχευμένων μέτρων όσον αφορά τις εξασφαλίσεις, με ιδιαίτερη έμφαση στις μικρότερες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων. Τα δάνεια προς επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους που καλύπτονται από τα προγράμματα παροχής εγγυήσεων λόγω του COVID-19 μπορούν να γίνουν αποδεκτά από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος ως εξασφαλίσεις στις πιστοδοτικές μας πράξεις. Και πάλι στόχος αυτού του μέτρου είναι να εξασφαλιστεί ότι η πρόσβαση αυτών των δανειοληπτών σε τραπεζικές πιστώσεις παραμένει διαθέσιμη με ευνοϊκούς όρους, καθώς οι τράπεζες μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά τα δάνεια για να αντλήσουν κεφάλαια από το Ευρωσύστημα με τους ελκυστικούς όρους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Λάβαμε επίσης προσωρινά μέτρα για να περιορίσουμε τον αντίκτυπο στη διαθεσιμότητα εξασφαλίσεων από ενδεχόμενες υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας ως αποτέλεσμα των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19.

Τα μέτρα νομισματικής πολιτικής που έχουμε λάβει στηρίζουν τη συνεχή ροή πιστώσεων προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις μέσω του τραπεζικού συστήματος, το οποίο αποτελεί τη βασική πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις μικρότερες επιχειρήσεις. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των δανείων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις αυξήθηκε σε 6,6% τον Απρίλιο (από 5,5% τον Μάρτιο), λόγω της ανάληψης πιστωτικών ορίων ως απάντηση στον αντίκτυπο της πανδημίας του COVID-19, της σημαντικής ζήτησης νέων δανείων για την κάλυψη των συνεχιζόμενων υποχρεώσεων πληρωμής, της προληπτικής λήψης δανείων για την κάλυψη ενδεχόμενων ελλείψεων σε ρευστότητα καθώς και της λήψης μέτρων κρατικής στήριξης, όπως οι δανειακές εγγυήσεις. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την έρευνα για τις τραπεζικές χορηγήσεις στη ζώνη του ευρώ (bank lending survey – BLS) για το α' τρίμηνο του 2020, οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ ανέφεραν απότομη αύξηση της ζήτησης για βραχυπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια, τόσο από τις μικρομεσαίες όσο και από τις μεγάλες επιχειρήσεις, λόγω της επιτακτικής ανάγκης των επιχειρήσεων για ρευστότητα στο πλαίσιο της πανδημίας του COVID-19. Οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ ανέφεραν επίσης μόνο μια περιορισμένη καθαρή αυστηροποίηση των πιστοδοτικών κριτηρίων τους για δάνεια προς επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ, η οποία ήταν σημαντικά μικρότερη από αυτή που παρατηρήθηκε στη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της κρίσης κρατικού χρέους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, κατά το α' τρίμηνο, η αυστηροποίηση των κριτηρίων ήταν σε γενικές γραμμές παρόμοια για τα δάνεια προς τις μικρομεσαίες και προς τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι εξελίξεις στα τραπεζικά επιτόκια χορηγήσεων τον Απρίλιο δείχνουν επίσης ότι η διαφορά μεταξύ των επιτοκίων για πολύ μικρά δάνεια – τα

οποία θεωρούνται αντιπροσωπευτικά των δανείων προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις – και για μεγάλα δάνεια μειώθηκε. Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι τα μέτρα στήριξης που έλαβαν οι κυβερνήσεις, οι εποπτικές αρχές και οι κεντρικές τράπεζες πράγματι βοηθούν στον περιορισμό των συνεπειών της πανδημίας του COVID-19 για τις τραπεζικές χορηγήσεις τόσο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όσο και για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ ανέφεραν επίσης στην εν λόγω έρευνα ότι τα προγράμματα αγοράς στοιχείων ενεργητικού και η τρίτη σειρά στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ-III) που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ έχουν θετικό αντίκτυπο στις θέσεις ρευστότητάς τους και στις συνθήκες χρηματοδότησης στις αγορές. Αυτό, με τη σειρά του, συμβάλλει στην ευνοϊκή μετάδοση των μέτρων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ στους όρους τραπεζικών χορηγήσεων και στους όγκους δανείων, όπως αναφέρουν οι τράπεζες στο πλαίσιο αυτής της έρευνας.

Επιπροσθέτως, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ έλαβε ορισμένα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι οι τράπεζες μπορούν να συνεχίσουν να εκτελούν τον ζωτικό ρόλο τους να εξυπηρετούν την πραγματική οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, επέτρεψε στις τράπεζες να λειτουργήσουν προσωρινά με επίπεδο κεφαλαίου κάτω από αυτό που καθορίζεται στις κατευθύνσεις του Πυλώνα 2 και τις ενθάρρυνε να χρησιμοποιήσουν πλήρως τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας που διαθέτουν. Οι τράπεζες θα μπορούν κατ' αυτόν τον τρόπο να απορροφήσουν ζημίες στο πλαίσιο της επιδείνωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και να συνεχίσουν να χορηγούν δάνεια σε πελάτες, ιδίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που πλήττονται σοβαρά από την κρίση.

Σε ό,τι αφορά τη διανομή των κερδών των τραπεζών, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ θεωρεί ζωτικής σημασίας σε αυτήν τη φάση να διατηρηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο κεφάλαιο εντός του τραπεζικού τομέα. Επομένως, συνέστησε στις τράπεζες να μην προχωρήσουν, τουλάχιστον μέχρι τον Οκτώβριο του 2020, στη διανομή μερισμάτων προς τους μετόχους τους για τις ετήσιες περιόδους υποβολής αναφορών του 2019 και του 2020. Αυτή η σύσταση ακολουθήθηκε σε μεγάλο βαθμό. Οι τράπεζες θα πρέπει επίσης να αποφύγουν την επαναγορά μετοχών με σκοπό την αποζημίωση των μετόχων. Επιπλέον, στις 8 Ιουνίου 2020, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) συνέστησε στις αρμόδιες αρχές να ζητήσουν από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να μην προβούν σε διανομή μερισμάτων και στην καταβολή ορισμένων άλλων αποζημιώσεων μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2021.

Τα μέτρα που έχουμε λάβει από τις αρχές Μαρτίου αποτελούν μια ισχυρή εργαλειοθήκη και παρέχουν ζωτική στήριξη στην οικονομία της ζώνης του ευρώ, κυρίως στους τομείς που είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στην κρίση. Ταυτόχρονα, στο σημερινό ταχύτατα μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, παραμένουμε απολύτως προσηλωμένοι στη δέσμευσή μας να πράξουμε ό,τι είναι αναγκαίο εντός των ορίων της εντολής μας ούτως ώστε να στηρίξουμε όλους τους πολίτες της ζώνης του ευρώ σε αυτήν την εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία. Αυτό ισχύει κατά κύριο λόγο όσον αφορά το καθήκον μας να διασφαλίζουμε ότι η νομισματική πολιτική μας μεταδίδεται σε όλους τους τομείς της οικονομίας και σε όλες τις χώρες κατά την επιδίωξη της αποστολής μας να διατηρούμε τη σταθερότητα των τιμών. Το Διοικητικό Συμβούλιο, επομένως, παραμένει έτοιμο να προσαρμόσει καταλλήλως όλα τα μέσα που διαθέτει προκειμένου να διασφαλίσει ότι ο

πληθωρισμός θα κινηθεί προς επίπεδα συμβατά με την επιδίωξή του κατά τρόπο διαρκή, σύμφωνα με τη δέσμευσή του για συμμετρία.

Με εκτίμηση,

[Υπογραφή]

Christine Lagarde